

Hogeschool Viaa

Bachelor Opleiding tot Verpleegkundige

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In mei 2019 is de bestaande hbo-bacheloropleiding tot Verpleegkundige van Hogeschool Viaa bezocht door een visitatiepanel van NQA. De opleiding tot Verpleegkundige kent vijf varianten. Naast een reguliere vierjarige voltijdsopleiding zijn er verkorte versnelde en duale voltijdvariant. Ook is er nog een deeltijdroute. Het curriculum is in 2016 vernieuwd. De verkorte, versnelde en duale voltijd variant zitten inhoudelijk en qua toetsing dicht tegen het regulierevoltijdprogramma aan.

Het panel beoordeelt alle vijf de opleidingsvarianten als **voldoende**.

Beoogde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel **goed**. Dat geldt voor alle vijf de opleidingsvarianten.

De doelstelling van de opleiding tot Verpleegkundige van Hogeschool Viaa (verder: Viaa) is om studenten op te leiden tot deskundige, sociale, allround verpleegkundigen. De opleiding gaat daarbij uit van het landelijk beroepsprofiel (2012) en het daarop voortbouwende landelijke opleidingsprofiel Bachelor of Nursing 2020 (2016). De zestien competenties uit het landelijk opleidingsprofiel vormen de beoogde leerresultaten van de opleiding. In de formulering van deze competenties is een goede koppeling gemaakt met de Dublin-descriptoren en hbo-bachelorstandaarden. De inhoud van het opleidingsprofiel is bovendien goed aangesloten op de ontwikkelingen in het (regionale) werkveld. Wat het panel betreft sluiten de beoogde leerresultaten daarmee aan bij de verwachtingen van het werkveld, het vakgebied en de internationaal gestelde eisen.

Het panel heeft waardering voor de consequente, maar toch ook zorgvuldig gedoseerde wijze waarop de opleiding de eigen christelijke identiteit in haar profiel naar voren brengt. Het zogenaamde Neuman Systems Model (NSM) vormt het verpleegtheoretischfundament van de opleiding. Dit model geeft studenten het instrumentarium in handen om in de zorgverlening invulling te geven aan het verpleegkundig handelen in breedste zin en aan een (al dan niet christelijk vormgegeven) zingevingscomponent. De opleiding relateert de competenties uit het landelijk opleidingsprofiel ook bewust aan een eigen beroepskwalificatie, te weten aandacht voor zingeving. Met het regionale werkveld onderhoudt de opleiding nauwe contacten, met als doelstelling om de beoogde leerresultaten en het curriculum actief en blijvend te toetsen aan de beroepspraktijk. Het panel komt tot de beoordeling goed, vanwege het onderscheidende karakter van de opleiding gericht op zingeving en de goede aansluiting op het BN2020 profiel.

Programma

De opleiding ontvangt voor de standaarden 2, 4 en 5 het oordeel **voldoende** en voor standaard 3 het oordeel **goed**. Dat geldt voor alle vijf de opleidingsvarianten.

In 2016-2017 is de opleiding gestart met een nieuw curriculum dat is ingericht op het behalen van de competenties uit het opleidingsprofiel BN2020. Het panel vindt dat dit curriculum studenten op een systematische manier in staat stelt om de aan de beroepsrollen ontleende professionele- en onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen. In het curriculum zijn de beroepsrollen en bijbehorende

vaardigheden op een overzichtelijke manier onderverdeeld over drie domeinen: Verlenen van zorg, Organiseren van zorg en Ontwikkelen van zorg. Studenten oefenen zowel in een binnenschoolse als buitenschoolse context stelselmatig met het oefenen van beroepsinhoudelijke en vakoverstijgende vaardigheden, waarbij het niveau gradueel toeneemt. Ook onderzoekend vermogen krijgt in het nieuwe curriculum vanaf jaar 1 aandacht. In de vormgeving van het betreffende onderwijs speelt het lectoraat een rol. Het panel constateert dat de visie op onderzoek in transitie is, waarbij de opleiding langzaam van een klassiek-academische naar een meer praktisch-georiënteerde opvatting van onderzoek beweegt. In de nieuwe opvatting moet onderzoek vooral ten dienste staan van het ontwikkelen van een onderzoekende houding naar patiëntgericht handelen en kwaliteitsverbetering van de verpleegkundige zorg. Deze ontwikkeling moedigt het panel sterk aan. Het constateert wel dat er nog werk te verrichten is in het vertalen van deze nieuwe visie naar het onderwijs en dan vooral wat betreft de omslag naar de meer praktisch-georiënteerde opvatting van onderzoek.

Over de wijze van totstandkoming en inhoud van het nieuwe BN2020 curriculum is het panel zeer tevreden. De landelijk overeengekomen BoKS en de vier VBOC-zorgdomeinen vormen de inhoudelijke leidraad voor het vernieuwde onderwijs. Ook de kritische beroepssituaties en kernset patiëntproblemen uit het landelijk opleidingsprofiel hebben in het onderwijs een zichtbare plaats gekregen. Een en ander resulteert in een consistent programma, waarin competenties, leerdoelen en toetsvormen mooi samenhangen. Mede door de aansluiting bij het landelijk opleidingsprofiel en de uitwisseling met het werkveld is het nieuwe curriculum up-to-date en maatschappelijk relevant, terwijl ook de eigen christelijke identiteit op een constructieve wijze tot uitdrukking komt. Noemenswaardig is bovendien dat de opleiding veel ambitie toont op het vlak van internationalisering. Op basis van deze overwegingen komt het panel op het oordeel goed voor standaard 3.

De opleiding biedt studenten een veilige leeromgeving, waarin veel aandacht uitgaat naar de persoonlijke ontwikkeling van de student. De prettige sfeer en korte lijnen tussen studenten en docenten zijn duidelijke sterke punten van de opleiding. Het onderwijs wordt vormgegeven volgens een helder didactisch concept, het zogenaamde '4 Componenten Instructional Design model' (4C/ID model). Dit leent zich goed voor het steeds op een hoger niveau oefenen van verpleegkundige beroepstaken. Het panel heeft bovendien waardering voor de verschillende student-activerende werkvormen die de opleiding inzet, maar ziet voor wat betreft het buitenschoolse onderwijs ruimte voor een innovatievere aanpak, door bijvoorbeeld samen met het werkveld zorginnovatieplekken in te richten en vernieuwende samenwerkingsverbanden met zorginstellingen te initiëren. Ook wil het panel de opleiding aanraden om studenten sneller 'los te laten' en zo nog meer dan al nu al gebeurt verantwoordelijk te maken voor het eigen leerproces. Het didactisch concept en de gekozen werkvormen ondersteunen de studeerbaarheid, al rapporteren studenten van verschillende opleidingsvarianten wel een uiteenlopende studielast. Vooral studenten van de versnelde opleiding vinden het programma vol en daardoor minder goed studeerbaar. Een verdere doorontwikkeling van het gebruik van het 4C/ID model in de vijf verschillende opleidingsvarianten en bij studenten die afwijken van modeltraject in voltijd is dan ook wenselijk.

Studenten met een mbo-4 diploma, een havo- of vwo-diploma komen in aanmerking voor toelating tot de opleiding. Bij het toelaten van studenten en in de inrichting van het onderwijs heeft de opleiding oog voor de bestaande diversiteit van haar doelgroep. Met eigen inhoudelijke

accenten spelen de verschillende opleidingsvarianten in op zaken als vooropleiding, cognitieve vaardigheden, persoonlijke eigenschappen en werkervaring.

Personeel

De opleiding ontvangt voor standaard 6 het oordeel **goed**. Dat geldt voor alle vijf de opleidingsvarianten.

De opleiding wordt verzorgd door een gedreven, deskundig en voldoende omvangrijk docententeam dat loyaal is aan de opleiding en goed voor elkaar zorgt. Studenten zijn zeer enthousiast over de inzet en vakbekwaamheid van docenten. Deze zijn over het algemeen mastergeschoold, hebben praktijkervaring, beschikken over een didactische aantekening en in toenemende mate ook over een BKE of SKE. Een sterk punt is bovendien dat de opleiding veel mogelijkheden voor verdere professionalisering biedt. Daarbij heeft zij niet alleen oog voor de scholingsbehoefte van individuele docenten maar ook voor die van het team als geheel.

Voorzieningen en begeleiding

De opleiding ontvangt voor standaard 7 (voorzieningen) het oordeel **voldoende** en 8 voor (begeleiding) het oordeel **goed**. Dat geldt voor alle vijf de opleidingsvarianten.

De opleiding beschikt over adequate voorzieningen. In de goed uitgeruste skills labs kunnen studenten vaardigheden oefenen in een realistische intramurale setting, terwijl de als huiskamer ingerichte oefenruimte een extramurale setting nabootst. Ook de overige lesruimtes zijn doelmatig ingericht en er zijn voldoende werkplekken voor studenten aanwezig, evenals een goed voorziene mediatheek. De opleiding werkt aan vernieuwing van haar digitale leeromgeving.

Een sterk punt is dat de opleiding erg betrokken is bij studenten en hen waar mogelijk begeleidt en ondersteunt. Begeleiding vindt in hoofdzaak plaats in het kader van het programma persoonlijke en professionele ontwikkeling ('PPO'). De opzet daarvan, en met name het aanwijzen van een vaste docent die de student van jaar 1 tot en met het afstuderen begeleidt, vindt het panel erg fraai. De opleiding doet ook haar best om de begeleiding tijdens het werkplekleren goed vorm te geven, al blijkt de praktijk hier soms nog wat weerbarstig.

Kwaliteitszorg

De opleiding ontvangt voor standaard 9 het oordeel **voldoende**. Dat geldt voor alle vijf de opleidingsvarianten.

In de opleidingsspecifieke kwaliteitszorg speelt de kwaliteitscommissie een centrale rol. Het panel vindt dat de opleiding signalen van studenten, alumni en werkveld adequaat opvangt en naar aanleiding daarvan kritisch reflecteert op het onderwijsprogramma. Waar nodig worden verbetermaatregelen genomen. De monitoring van verbeteringen is adequaat.

Toetsing

De opleiding ontvangt voor de standaard 10 het oordeel **voldoende**. Dat geldt voor alle vijf de opleidingsvarianten.

Het systeem van toetsing van de opleiding geeft een adequate uitwerking aan het hogeschoolbrede toetskader. Voor de betrouwbaarheid, validiteit en transparantie van de toetsing

bestaat voldoende aandacht, mede dankzij het in toenemende mate werken met toetsmatrijzen, rubrics en het vier-ogenprincipe. Bij het opstellen van toetsen zijn steeds meerdere docenten betrokken. Over de gebruikte variatie aan summatieve en formatieve toetsvormen oordeelt het panel positief. Bestudeerde toetsen getuigen bovendien van een passend niveau en sluiten qua vorm aan bij de te toetsen leerdoelen. De kwaliteitsborging van de toetsing is op orde. De betrokken gremia geven in goede samenwerking invulling aan hun taken. De opleiding heeft een plan van aanpak opgesteld ten aanzien van het afstuderen en de individuele beoordeling van gezamenlijk uitgevoerde adviesprojecten. Dit plan van aanpak wordt in het studiejaar 2019-2020 geïmplementeerd. Met de hierin genoemde maatregelen is naar het oordeel van het panel een de individuele beoordeling van het afstuderen afdoende geborgd.

Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor de standaard 11 het oordeel **voldoende**. Dat geldt voor alle vijf de opleidingsvarianten.

Het panel heeft een steekproef van vijftien recente eindwerken bestudeerd, waaronder zowel eindwerken van studenten die het oude curriculum doorlopen hebben als eindwerken van BN2020 studenten. Voor de laatste groep studenten gaat het om de beroepsproducten Advies en Handelen, voor de eerste groep gaat het om de afstudeerscriptie. Bij de steekproef waren alle varianten vertegenwoordigd. Wat het panel betreft laten deze eindwerken zien dat studenten de competenties realiseren. Het panel is tevreden over het niveau, maar ziet in de nieuwe eindwerken wel terug dat de vorm van het beroepsproduct Advies nog niet geheel uitgekristalliseerd is. Om dit eindwerk meer in lijn te brengen met de landelijke afspraken in het kader van het opleidingsprofiel BN2020, zou de opleiding ernaar kunnen streven om de adviesprojecten nog meer in te richten vanuit kwaliteitszorg en de daarbij behorende methoden en technieken. De specifieke rol van de verpleegkundige als professional en kwaliteitsbevorderaar wordt daardoor beter zichtbaar. De opleiding heeft in het onder standaard 10 vermelde plan van aanpak tevens maatregelen opgenomen om tot een doorontwikkeling van het afstuderen te komen waarin meer balans komt tussen de projecten Advies en Handelen. Het panel juicht deze ontwikkeling toe.

Ook het functioneren van afgestudeerden binnen het werkveld onderstreept dat studenten de competenties behalen. Tijdens de visitatie bleek dat werkgevers tevreden zijn over de kennis en kunde van Viaa-studenten en dat alumni zich voldoende toegerust voelen om het werkveld als hbo-verpleegkundige te betreden.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Schets van de opleiding	10
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2 Oriëntatie	11
Standaard 3 Inhoud	15
Standaard 4 Leeromgeving	18
Standaard 5 Instroom	21
Standaard 6 Personeel	22
Standaard 7 Voorzieningen	23
Standaard 8 Begeleiding	24
Standaard 9 Kwaliteitszorg	25
Standaard 10 Toetsing	26
Standaard 11 Gerealiseerde leerresultaten	30
Eindoordeel over de opleiding	33
Aanbevelingen	34
Bijlagen	35
Bijlage 1 Bezoekprogramma	36
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	36

Administratieve gegevens beoordeelde opleidingeng

Naam opleiding in CROHO	B Opleiding tot Verpleegkundige
Type en soort	Hbo Bachelor
Variant	voltijd
Graad (conform lijst titulatuur NVAO-site? Afwijkingen moeten worden gevalideerd door het panel)	Bachelor of Science
Studielast	240 EC
Afstudeerspecialisatie(s)	n.v.t.
Locatie(s)	Zwolle
Onderwijstaal	Nederlands
ISAT code CROHO	34560
Financiering	Bekostigd
Visitatiegroep	HBO Nursing Noord
Inleverdatum	1 november 2019

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Verpleegkunde van Hogeschool Viaa. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Viaa en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (september 2016) en de *NQA Handleiding opleidingsvisitaties 2018 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 15 mei 2019.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer Prof. Dr. O.A.A.M.J. Timmermans (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw Dr. J.M. de Man-van Ginkel (domeindeskundige)

Mevrouw Dr. C.J. van Oostveen (domeindeskundige)

Mevrouw R.M. Bokhoven (studentlid).

Mevrouw C.M.F. Bomhof MOC, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Bij de aanvraag heeft de instelling een Zelfevaluatierapport (ZER) aangeboden. Dit voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-handleiding 2018*. Het visitatiepanel heeft het ZER bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht; zie bijlage 1 en 2. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 14 oktober 2019

Panelvoorzitter

De heer Prof. Dr. O.A.A.M.J. Timmermans

Lead-auditor

Mevrouw C.M.F. Bomhof MOC

Schets van de opleiding

De opleiding tot Verpleegkundige (bachelor of Nursing) is een van de vijf hbo-bacheloropleidingen van Hogeschool Viaa in Zwolle, een kleinschalige christelijke hogeschool die werkt vanuit de Bijbel. Vanuit de christelijke identiteit wil de hogeschool een bijdrage leveren aan de bevordering van een duurzame kwaliteit van menselijk samenleven. Viaa's missie is samengevat in de slogan 'Als je gelooft in je werk!'. Voor de opleiding tot Verpleegkundige betekent dit onder meer dat steeds de vraag gesteld wordt hoe de christelijke verpleegkundige professioneel zorg kan verlenen zonder dat de eigen principes in de knel komen. De opleiding tot Verpleegkundige maakt deel uit van de Academie Health Care. Aan de Academie Health Care is het lectoraat Zorg & Zingeving verbonden. Dit verricht in samenwerking met werkveldpartners praktijkgericht onderzoek naar de bezieling van zorgvragers en zorgverleners.

De opleiding tot Verpleegkundige van Viaa duurt in principe vier jaar. De eerste twee studiejaar vormen de theoretische basis van de studie, waarin ook praktijkervaring wordt opgedaan. In het derde jaar staat verbreding en verdieping centraal door het opdoen van praktijkervaring en het volgen van een minor. In het vierde jaar staat in het teken van het afstuderen. Er zijn echter ook versnelde en verkorte routes mogelijk. In totaal biedt Viaa vijf opleidingsvarianten aan: een voltijd vierjarige variant, een voltijd duaal vierjarige variant, een voltijd driejarige versnelde variant voor studenten met een vwo-diploma en goede havisten, een voltijd driejarige verkorte variant voor studenten met een mbo-v diploma en een twee-en-een-halfjarige deeltijd verkorte variant voor studenten met een mbo-v diploma. Gemiddeld stromen er circa 150 studenten per jaar in, waarvan het merendeel kiest voor de voltijd vierjarige variant. In totaal studeren er ruim 450 studenten aan de opleidingen en werken er 55 docenten (33,5 fte). De docent-studentratio is 1:16.

In 2016 hebben de zeventien hogescholen die een verpleegkundeopleiding aanbieden gezamenlijk een nieuw opleidingsprofiel opgesteld: Bachelor of Nursing 2020 (BN2020). Het landelijke beroepsprofiel voor de bacheloropleiding Verpleegkunde (Schuurmans et al., 2012) ligt ten grondslag aan dit profiel. Het nieuwe opleidingsprofiel speelt in op de sterke veranderingen die zich binnen de verpleegkundige zorg voltrekken en vormde het startpunt voor een brede curriculumvernieuwing. De opleiding van Viaa is in 2016-2017 gestart met het nieuwe eerste jaar, wat inhoudt dat de eerste BN2020 studenten die het voltijd programma verkort volgen in de zomer van 2019 afstuderen. Het merendeel van de voltijdstudenten studeert af in het studiejaar 2019-2020. Studenten die de versnelde deeltijdopleiding zijn gestart in 2016-2017 hebben het vernieuwde programma geheel doorlopen. Uitgangspunten van het nieuwe curriculum zijn dat competentiegericht en vanuit een generieke praktijkgerichtheid wordt opgeleid. Het onderwijs is gericht op de persoonlijke ontwikkeling van de student in het beroep en er is afwisselend sprake van binnenschools- en buitenschools onderwijs. De focus van de opleiding verschuift gaandeweg van de gezonde naar de zieke mens. Studenten sluiten de opleiding af met het opleveren van de beroepsproducten Handelen en Advies.

De opleiding van Viaa scoort steevast goed in de Nationale Studenten Enquête (NSE). Ook in 2018 werd de opleiding in de Keuzegids voor het zesde jaar op rij vermeld als beste opleiding in Nederland..

Standaard 1

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**. Dat geldt voor alle vijf de varianten van de opleiding.

De beoogde leerresultaten van de opleiding tot Verpleegkundige van Viaa zijn gebaseerd op de zestien competenties uit het landelijk beroepsprofiel Bachelor of Nursing 2020. In de formulering van deze competenties is een goede koppeling gemaakt met de Dublin-descriptoren en hbo-bachelorstandaarden. Het opleidingsprofiel sluit bovendien aan bij ontwikkelingen in het werkveld. Dit blijkt onder meer uit de verwijzing naar de nationale kernset patiëntenproblemen zoals gedefinieerd door de landelijke beroepsvereniging. Voor de consequente, maar toch ook gedoseerde wijze waarop de opleiding de eigen levensbeschouwelijke identiteit in haar profiel naar voren brengt, waarbij men in rapport blijft met andere levensbeschouwelijke opvattingen, heeft het panel waardering. De opleiding relateert de competenties uit het landelijk opleidingsprofiel aan een eigen beroepskwalificatie, namelijk aandacht voor zingeving. Concreet komt dit tot uitdrukking door het gebruik van het Neuman Systems Model (NSM), waarin de spirituele variabele een belangrijk onderdeel is van goede zorgverlening. Een verder positief punt is de goede aansluiting op de zorgverlening binnen de regio. De opleiding onderhoudt nauwe contacten met het werkveld, dat zowel bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum als bij de uitvoering daarvan actief betrokken is. Het panel komt tot de beoordeling goed, vanwege het onderscheidende karakter van de opleiding gericht op zingeving en de goede aansluiting op het BN2020 profiel.

Onderbouwing

Beroepsprofiel

De doelstelling van de opleiding tot Verpleegkundige van Hogeschool Viaa (verder: Viaa) is om studenten op te leiden tot deskundige, sociale, allround verpleegkundigen. De opleiding volgt hierbij het landelijke beroepsprofiel Verpleegkunde (Schuurmans et al., 2012). In lijn met gesignaleerde demografische ontwikkelingen en veranderingen binnen de zorg zet dit beroepsprofiel in op het opleiden van verpleegkundigen die breed inzetbaar zijn, in zowel intramurale, transmurale en extramurale contexten. De focus van de verpleegkundige ligt volgens dit profiel op het bevorderen van gezondheid, herstel, groei en ontwikkeling en het voorkomen van (verergering van) ziekte, aandoening of beperking. Aan de basis van het beroepsprofiel staat de systematiek van de Canadian Medical Education Directions for Specialists (CanMEDS). Hieraan ontleent het beroepsprofiel zeven beroepsrollen en bijbehorende competentiegebieden voor de verpleegkundige, namelijk die van zorgverlener, communicator, samenwerkingspartner, reflectieve professional, gezondheidsbevorderaar, organisator en professional. De eerste rol vormt de kern van de beroepsuitoefening en geeft als zodanig richting aan de andere zes rollen.

Voortbouwend op het landelijk beroepsprofiel heeft de opleiding een eigen visie op verplegen ontwikkeld. Deze is gebaseerd op het Neuman Systems Model (NSM). Dit fungeert als verpleegtheoretische basis waarmee studenten leren hun persoonlijke visie te ontwikkelen en hun professionele handelen te onderbouwen. Centrale elementen in het NSM zijn de systeemtheorie, de stress-coping-theorie en de preventietheorie. Het NSM beschrijft bovendien expliciet de zingevingcomponent (spirituele variabele) als aandachtspunt voor goede zorgverlening. Over de keuze voor het NSM als basis voor de beroepsvisie is het panel positief. Het vindt dat de levensbeschouwelijke identiteit van Viaa goed tot uitdrukking komt in de visie op verplegen die in de documentatie beschreven wordt. Studenten krijgen nuttige handvaten aangereikt om de christelijke identiteit te verenigen met de beroepsuitoefening, zonder dat dit een te overheersende plek inneemt in de opleiding. In een gesprek met het panel lieten studenten weten dat ook niet-christelijke studenten zich bij Viaa thuis voelen en meerwaarde zien in de toepassing van het NSM. Aan de opleiding is een lectoraat (Zorg & Zingeving) verbonden dat in samenwerking met werkveldpartners praktijkgerichte (onderzoeks-)projecten op het gebied van zingeving en zorgethiek uitvoert. Kennis die uit deze projecten voortkomt, wordt ingezet binnen het onderwijs.

Beoogde leerresultaten

Mede op basis van het landelijke beroepsprofiel is in 2016 een nieuw landelijk opleidingsprofiel in werking getreden. Het opleidingsprofiel Bachelor of Nursing 2020 beschrijft voor elk van de zeven beroepsrollen de bijbehorende beoogde leerresultaten. Deze zijn geformuleerd als competenties. In totaal is er sprake van zestien competenties die alle hbo-verpleegkundigen die vanaf 2020 afstuderen moeten verwerven. Qua niveau en oriëntatie sluiten de competenties uit het landelijk beroepsprofiel aan bij de Dublin-descriptoren voor een hbo-bacheloropleiding.

Het landelijk beroepsprofiel omschrijft naast de te realiseren competenties ook – op hoofdlijnen – de onderliggende kennis en vaardigheden (*Body of Knowledge and Skills, BoKS*) waarover afgestudeerden dienen te beschikken. Om de beschreven competentie(s) in een context te plaatsen en het gewenste niveau te verduidelijken, zijn bovendien een aantal kritische beroepssituaties (KBS) opgenomen. Zowel de BoKS als de KBS zijn in overleg met het beroepenveld tot stand gekomen. Ook zijn de beoogde leerresultaten uitgewerkt aan de hand van de nationale ‘kernset Patiëntenproblemen’ van de beroepsvereniging V&VN (Verzorgenden & Verplegenden Nederland) en de vier zorgdomeinen (preventief, acuut, intensief, chronisch) van VBOC (Verpleegkundige Beroepsstructuur en Opleidings Continuüm). Het landelijk opleidingsprofiel geeft individuele opleidingen een zekere mate van vrijheid om eigen accenten aan te brengen. Viaa maakt daarvan gebruik door de zestien competenties ook in het licht te plaatsen van een eigen beroepskwalificatie, namelijk aandacht voor zingeving.

Op grond van de aansluiting van de competenties bij de CanMEDS-rollen, de Dublin-descriptoren en hbo-bachelorstandaarden, en de raadpleging van het beroepenveld die heeft plaatsgevonden, concludeert het panel dat de beoogde leerresultaten zijn afgestemd op de internationale eisen van het beroepenveld en het vakgebied. Het waardeert dat het eigen, op de christelijke levensbeschouwing geënte profiel van de opleiding doorklinkt in de beoogde leerresultaten waaraan studenten moeten voldoen.

Verbinding met werkveld

De opleiding onderhoudt nauwe contacten met het regionale werkveld en alumni, onder meer via de werkveldadviescommissie, via het lectoraat Zorg en Zingeving en via het praktijkleren van

studenten. In de gesprekken werd bovendien benadrukt dat het werkveld actief betrokken is geweest bij zowel de ontwikkeling als bij de uitvoering van het nieuwe curriculum in het kader van BN2020. Dit vindt het panel een positief signaal. De opleiding signaleert verder dat in de laatste jaren steeds meer nadruk is komen te liggen op het samenwerken in netwerkverbanden van meerdere opleidingen en zorgorganisaties. De Academie Health Care van Viaa neemt deel aan verschillende regionale overlegvormen en initiatieven, zoals de Regiocampus Noorderboog, het Zorgtrainingscentrum, het Health Innovation Park, de Zwolse werkveldcommissie, Werkgeversvereniging Oost-Nederland en onderzoekscentrum ProMemo.

Standaard 2 Oriëntatie

Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Het panel vindt dat het vernieuwde curriculum studenten op een systematische manier in staat stelt om de verschillende types beroepsvaardigheden te ontwikkelen. Deze zijn op een overzichtelijke manier onderverdeeld over drie domeinen die richting geven aan het curriculum (Verlenen van zorg, Organiseren van zorg en Ontwikkelen van zorg) en komen zowel in het binnenschoolse als buitenschoolse onderwijs stelselmatig aan bod. Door de jaren heen is er sprake van een stapsgewijs toenemende complexiteit. Ook het ontwikkelen van onderzoekend vermogen is herkenbaar in het onderwijsprogramma ingebed, met een zichtbare rol voor het lectoraat. Het panel constateert dat de visie op onderzoek in transitie is, waarbij de opleiding langzaam toe beweegt naar een meer praktisch gerichte opvatting van onderzoek als manier om verbeteringen in de zorgpraktijk te onderbouwen. Deze ontwikkeling moedigt het panel sterk aan. Het panel constateert wel dat er nog werk te verrichten is in het vertalen van deze nieuwe visie naar het onderzoeksvaardigheden-onderwijs, bijvoorbeeld met aandacht voor specifieke methoden en technieken voor bevordering kwaliteit.

Onderbouwing

Het panel is nagegaan hoe onderzoeks- en beroepsvaardigheden in het vernieuwde, op BN2020 gebaseerde curriculum zijn belegd. Uit de documentatie en gesprekken blijkt dat studenten hiermee door de opleiding heen stapsgewijs oefenen, culminerend in de beroepsproducten 'Handelen' en 'Advies' waarmee zij de opleiding afronden.

Het verwerven van onderzoeks- en beroepsvaardigheden operationaliseert de opleiding door de zeven beroepsrollen en zestien competenties uit BN2020 in het curriculum te clusteren in drie domeinen: (1) Verlenen van zorg, (2) Organiseren van zorg en (3) Ontwikkelen van zorg (zie tabel 1).

Onder het eerste, vakinhoudelijke domein vallen met name klinische, methodische, communicatieve en technische kennis en vaardigheden. Het tweede domein bestaat uit vakoverstijgende vaardigheden op het gebied van organisatie, samenwerking, leiderschap en

ondernemerschap. Het derde domein richt zich met name op persoonlijke en professionele ontwikkeling en omvat reflectie en deskundigheidsbevordering.

Binnen het curriculum gaat de meeste aandacht (50%) uit naar het eerste domein, Verlenen van zorg. De resterende aandacht wordt verdeeld over de beide andere domeinen (elk 25%). Het panel vindt deze verdeling passend bij het BN2020 profiel. Gedurende de opleiding neemt de complexiteit van het onderwijs in de drie domeinen toe, zodat studenten langzaam in de verschillende rollen kunnen groeien. Niveau en actualiteit van de academische en professionele vaardigheden borgt de opleiding door interne afstemming, deelname aan het landelijke Netwerk BN2020 en door een vinger aan de pols te houden bij stageverleners en andere maatschappelijke partners.

Tabel 1	Curriculumdomeinen en CanMedsrollen	
Domein	Omschrijving	7 CanMeds
Verlenen van zorg	Vakinhoudelijke lijn, praktisch ingevuld met onder andere klinische, methodische, communicatie en technische kennis en vaardigheden	Zorgverlener Gezondheidsbevorderaar Communicator
Organisatie van zorg	Overstijgende vakinhoudelijke lijn gericht op organisatie, samenwerking, leiderschap en ondernemerschap	Samenwerkingspartner Organisator
Ontwikkeling van zorg	Persoonlijk en professionele lijn gericht op reflectie en deskundigheidsbevordering	Professional en kwaliteitsbevorderaar Reflectieve EBP professional

Het ontwikkelen van professionele vaardigheden gebeurt deels op school en deels op de werkvloer, via het praktijkleren. In elk studiejaar is zowel een binnenschoolse- als een buitenschoolse component geprogrammeerd, waarbij ernaar wordt gestreefd dat studenten ervaring opdoen binnen zoveel mogelijk uiteenlopende zorgsoorten. De student leert zo om de theorie op de werkvloer toe te passen en het eigen gedrag te toetsen aan de praktijk. Tijdens de stages volgen studenten terugkomonderwijs, waarin reflectie en verdieping plaatsvindt ten aanzien van de leerervaringen uit de praktijk. Om te garanderen dat de casuïstiek die in het binnenschoolse onderwijs gebruikt wordt realistisch is, wordt deze voorgelegd aan vertegenwoordigers van het werkveld. Gastdocenten uit de praktijk verzorgen een deel van het onderwijs. Het panel constateert dat het praktijkleren goed is ingebed in de opleiding, en is tevreden over de diversiteit in stageplaatsen, waar studenten praktijkervaring kunnen opdoen. De vaardigheden die in het verlengde liggen van de CanMEDS-rollen komen consequent aan de orde. Er bestaat veel aandacht voor zowel verpleegkundige- als voor sociaal-relatieve vaardigheden (SRV), bijvoorbeeld *shared decision making*, communiceren met mensen uit een andere cultuur. Ook is er sprake van uitwisseling tussen opleiding en werkveld.

Onderzoekend vermogen wordt in het nieuwe curriculum doorlopend gevormd, zowel via binnenschoolse programmaonderdelen als in de stages. Meer specifiek is het ontwikkelen van een lerende, onderzoekende houding onderdeel van het begeleidingsprogramma Persoonlijke en Professionele Ontwikkeling (PPO). Daarnaast komt het aan bod in de vrij in te vullen studieruimte en in het afstuderen. Vanaf het eerste jaar traint de opleiding studenten in het ontwikkelen van een kritische attitude. Gaandeweg leren zij ook om het eigen verpleegkundig handelen met bewijs te onderbouwen volgens het principe van *Evidence Based Practice* (EBP). Studenten maken

gedurende de opleiding opdrachten op een steeds hoger niveau, waarin ze oefenen met het verzamelen, kritisch analyseren en presenteren van data.

Op grond van bestudeerd lesmateriaal stelt het panel vast dat voldoende aandacht is voor onderbouwing met modellen en theorieën.

Het denken over de rol van onderzoek is binnen de opleiding in ontwikkeling. Het panel signaleert de ontwikkeling binnen de opleiding dat onderzoek vooral ten dienste moet staan van kwaliteitsverbetering van de directe zorg. Betrokkenen gaven in de gesprekken aan dat onderzoekend vermogen in het nieuwe curriculum moet leiden tot verpleegkundig relevant advies dat bijdraagt aan doorontwikkeling van de zorgpraktijk. Daarin sluit de opleiding aan bij het gedachtegoed dat is ontwikkeld door onder meer Daan Andriessen. Het panel juicht deze ontwikkeling toe, waarbij het wel aanraadt om de nieuwe rol van onderzoek in het onderwijs nog verder vorm te geven in verbinding met complex klinisch redeneren. Hierbij kan worden gedacht aan het gebruik van methodes als de *prisma of productive ward* en andere verpleegkundige tools waarmee kwaliteitsdenken en patiëntveiligheid worden bevorderd. Positief is dat het lectoraat een rol speelt in de vormgeving van onderzoeksgericht onderwijs. Het biedt projecten aan waarmee studenten de vrije ruimte en het afstuderen kunnen invullen en vertaalt inzichten uit het uitgevoerde praktijkgerichte onderzoek terug naar het onderwijs. Kenniskringleden verzorgen een deel van dit onderwijs en omgekeerd haken opleidingsdocenten aan bij activiteiten van het lectoraat. Het panel is daar positief over.

Standaard 3 Inhoud

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Het panel concludeert dat de verschillende varianten van de opleiding alle inhoud aan bod laten komen die van belang is om de beoogde leerresultaten te kunnen bereiken. Bij het inrichten van het curriculum is uitgegaan van de landelijk overeengekomen BoKS en de vier VBOC-zorgdomeinen. Ook de kritische beroepssituaties en kernset patiëntproblemen uit het landelijk opleidingsprofiel hebben in het onderwijs een zichtbare plaats gekregen. Voor de gehanteerde ontwerpsystematiek heeft het panel waardering. Deze leidt tot een consistent, mooi samenhangend programma, waarin sprake is van *constructive alignment* tussen competenties, leerdoelen en toetsvormen. Mede door de aansluiting bij het landelijk opleidingsprofiel en de uitwisseling met het werkveld is het nieuwe curriculum up-to-date en maatschappelijk relevant. Wel zou er wat het panel betreft in de toekomst nog meer aandacht kunnen uitgaan naar interprofessionele samenwerking. De eigen levensbeschouwelijke identiteit komt in het onderwijs op passende wijze tot uitdrukking; studenten zien duidelijk de meerwaarde van het toepassen van het NSM. Noemenswaardig is ook dat de opleiding veel ambitie toont op het vlak van internationalisering en al concrete resultaten kan laten zien in de vorm van een groeiende studentmobiliteit en toenemende aandacht voor interculturele vaardigheden en maatschappelijke uitsluitingsprincipes.

Onderbouwing

Opzet en inhoud van het curriculum

Het curriculum van de opleiding omvat in principe vier leerjaren (240 EC), maar zoals aangegeven zijn verschillende versnelde en verkorte routes mogelijk, evenals een duale variant. Onderstaande schematische programmaoverzichten laten zien dat de bouwstenen van het curriculum in principe voor elke opleidingsvariant gelijk zijn.

BN2020-Viaa Voltijd Vierjarig											
Jaar 1				Jaar 2				Jaar 3		Jaar 4	
1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2
Basissemester Gezondheid en zorg	S1/CZ	S1/CZ	S2/IZ	S2/IZ	AZ	PZ	Minor/S3	Minor/S3	AFST-S4/ AFST-P	AFST-S4/ AFST-P	
Afkortingen S = stage; CZ = Chronische Zorg; IZ = Intensieve zorg; AZ = Acute Zorg; PZ = Preventieve zorg; WPL = werkplaatsleren; AFST-P = afstudeerproject; AFST-S = afstudeerstage											

BN2020-Viaa Voltijd Duaal Vierjarig											
Jaar 1				Jaar 2				Jaar 3		Jaar 4	
1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2
Basissemester Gezondheid en zorg	S1/ CZ	S1/ CZ	S2/ IZ	S2/ IZ	AZ	PZ	Minor	Minor	WPL3	WPL4	AFST-P
Terugkomonderwijs										Terugkomonderwijs	
Jaar 1 en 2 identiek aan Voltijd Vierjarig											

BN2020-Viaa Voltijd Versneld Driejarig						
Jaar 1		Jaar 2			Jaar 3	
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	
Basissemester Gezondheid en zorg	S1 2VBOC: CZ/IZ	Minor	S2 2VBOC: AZ/PZ	AFST-S3/ AFST-P	AFST-S3/ AFST-P	

BN2020-Viaa Voltijd Verkort Driejarig									
Jaar 1				Jaar 2			Jaar 3		
1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.3	2.4	3.1	3.2	
Basisblok Gezondheid en zorg	CZ	IZ	S1	Minor	AZ	PZ	AFST-S2/ AFST-P	AFST-S2/ AFST-P	
Deze variant is bedoeld voor MBO Verpleegkundigen									

BN2020-Viaa Verkort Deeltijd Tweeënhalf-jarig									
Jaar 1				Jaar 2				Jaar 3 (1 semester)	
1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	
Basisblok Gezondheid en zorg	CZ	IZ	Minor	AZ	PZ	AFST-P			
WPL1 Terugkomonderwijs				WPL2 Terugkomonderwijs				WPL3 Terugkomonderwijs	
Deze variant is bedoeld voor MBO en In-service opgeleiden met een relevante betrekking in de zorg van tenminste 16 uur per week.									

De opleiding begint met een basissemester dat de visie van de opleiding op gezondheid en ziekte uitwerkt en kernelementen van het verpleegkundig beroep in historisch en actueel perspectief introduceert. Daarna volgen inhoudelijke blokken en stages, evenals een minor van 30 EC. Het laatste jaar van de opleiding is geheel gericht op het afstuderen en bestaat uit de afstudeerstage (uitmondend in het beroepsproduct Handelen) en het afstudeerproject (resulterend in het beroepsproduct Advies). Door de opleiding heen loopt het programma

Persoonlijke Professionele Ontwikkeling (PPO). Hierin staat de persoonlijke competentieontwikkeling van de centraal.

Het panel is tevreden over de ontwerpsystematiek die ten grondslag ligt aan het nieuwe curriculum. Bij het ontwerpen van het onderwijs heeft de opleiding de landelijke competenties gedefinieerd als de leerdoelen van faseniveau 4 (het afstuderen). Van dit beoogde eindniveau zijn vervolgens de leerdoelen van de faseniveaus 1, 2 en 3 afgeleid. Per jaar zijn vier onderwijsblokken met een aantal onderliggende onderwijseenheden geprogrammeerd. De leerdoelen van deze blokken heeft de opleiding ontleend aan de fasedoelen en de leerdoelen van onderliggende onderwijseenheden zijn weer afgeleid van de blokdoelen. Het panel concludeert dat competenties in het curriculumontwerp consistent zijn doorvertaald naar te toetsen leerdoelen op vakniveau. Het resulterende programma is integratief en kent een goede samenhang.

Bij het vormgeven van de inhoud van het nieuwe curriculum fungeerde het landelijk opleidingsprofiel als uitgangspunt. De landelijk overeengekomen BoKS stond aan de basis van de inhoud van de onderwijsonderdelen. Per onderdeel hebben docenten, werkveldpartners en alumni de specifieke kennis en vaardigheden die studenten dienen te verwerven uitgewerkt. In elk onderdeel komen ook de eerdergenoemde drie domeinen Verlenen van zorg, Organiseren van zorg en Ontwikkelen van zorg terug, waardoor alle beroepsrollen en bijbehorende competenties steeds weer aan bod komen. Omdat de hbo-verpleegkundige generiek inzetbaar moet zijn, wordt een deel van het curriculum geordend rond vier zogenaamde generieke zorgsoorten die zijn ontleend aan de Verpleegkundige Beroepsstructuur OpleidingsContinuüm (VBOC). Dit zijn: Chronische zorg (CZ), Intensieve zorg (IZ), Preventieve zorg (PZ) en Acute zorg (AZ). In het curriculum is voor elke zorgsoort een onderwijsonderdeel opgenomen. Het onderwijs rond Preventieve zorg vult de opleiding in op basis van het preventiegericht denken vanuit het NSM. Ook de kritische beroepssituaties (KBS) uit het landelijke opleidingsprofiel BN2020 hebben in het nieuwe curriculum een plaats gekregen. De geschetste situaties, waarin de beroepsbeoefenaar zich voor een professioneel probleem of dilemma gesteld ziet, worden gebruikt als illustratie of contextualisering van de competenties en om het gewenste niveau te verduidelijken. De generieke praktijkgerichtheid van het curriculum komt ook tot uitdrukking in de toepassing van de kernset patiëntproblemen. Elke probleem wordt minimaal tweemaal geprogrammeerd in het curriculum.

Uit gesprekken met docenten en studenten bleek dat zij positief zijn over de opbouw en inhoud van het vernieuwde curriculum. Het panel vindt het vernieuwde curriculum een accurate vertaling van het landelijke opleidingsprofiel. Het stelt met tevredenheid vast dat het onderwijs inspeelt op relevante ontwikkelingen binnen de samenleving en de zorg. Als voorbeeld daarvan noemt het panel het basisblok *Gezondheid en Zorg*. Dit blok gaat in op de veranderende inzichten rond 'gezondheid' en 'ziekte' en besteedt aandacht aan aspecten als aanpassingsmogelijkheden en het zelfmanagement van de patiënt. Een aspect dat wellicht nog meer nadruk verdient is het groeiende belang van interprofessionele samenwerking met bijvoorbeeld andere vakdisciplines als social work. Het panel hecht daaraan omdat in de praktijk het samenwerken in multidisciplinaire teams steeds meer de norm wordt.

Op grond van ingezien lesmateriaal constateert het panel dat de inhoud van de onderwijseenheden op niveau is en de te verwerven competenties goed afdekt. Het panel moedigt de opleiding aan om nog meer gebruik te maken van actuele vakliteratuur.

Aandacht voor internationalisering

Internationalisering was een prominent gespreksthema tijdens het visitatiebezoek. Het panel concludeert dat de opleiding op dit vlak grote stappen gemaakt heeft. Studenten worden gestimuleerd om een internationale ervaring op te doen, door een buitenlandse stage te lopen of de minorruimte internationaal in te vullen. Gemiddeld verblijven vijftig studenten per jaar een periode in het buitenland, waarbij bestemmingen als Ghana, Kenia en Suriname werden genoemd. Binnen Europa kunnen studenten terecht bij partnerinstellingen in Denemarken, Noorwegen, België, Duitsland en Zwitserland. Studenten ervaren deze buitenlandse stages en minoren als verrijkend. Zij noemden dat een buitenlandverblijf bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling en leidt tot een beter begrip van internationale zorgstelsels. Studenten vinden bovendien dat het onderwijs binnen de eigen opleiding goed aansluit bij de internationale praktijk. Voor studenten die een periode naar het buitenland gaan worden voorbereidende bijeenkomsten georganiseerd.

Een goede ontwikkeling is ook dat de eigen onderwijsinhoud is aangepast op het voorbereiden van studenten op *global citizenship*. De opleiding legt nadruk op het belang van inter- en transculturele vaardigheden en vraagt aandacht voor maatschappelijke uitsluitingsprincipes (racisme). Daarbij bewijst het NSM-model volgens betrokkenen zijn waarde. Transculturaliteit en *intercultural awareness* liggen hierin expliciet besloten. Om buitenlandse studenten binnen de eigen opleiding te kunnen ontvangen en een *international classroom* te creëren biedt de opleiding inmiddels de Engelstalige minor Transcultural Nursing aan. In de toekomst wil de opleiding de uitwisseling van zowel studenten als docenten verder uitbouwen. Docenten krijgen daarom de mogelijkheid om hun Engelse taalvaardigheid te vergroten door het behalen van taalcertificaten. Voor de reeds behaalde resultaten en voor de verdere ambities van de opleiding op het vlak van internationalisering heeft het panel veel waardering.

Plaats eigen identiteit

Het panel herkent in het onderwijs de christelijke identiteit van de opleiding. Deze komt tot uitdrukking in de prominente plaats die zingevingsvraagstukken innemen in de onderwijsonderdelen. Voor de zorgvuldige wijze waarop de opleiding deze thematiek in het onderwijs benadert, heeft het panel waardering. De christelijke identiteit van de opleiding is niet beklemmend of beperkend: de opleiding gaat respectvol om met andere overtuigingen en identiteiten. Ook niet-christelijke studenten voelen zich daardoor thuis binnen de opleiding, zo vertelden zij het panel. Ook wat hen betreft heeft de sterke zingevingscomponent een meerwaarde, omdat deze nauw raakt aan de kern van het verpleegkundige handelen. In de praktische uitwerking daarvan fungeert het NSM wat studenten betreft als bruikbare theoretische onderlegger.

Standaard 4 Leeromgeving

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

De opleiding biedt studenten een veilige leeromgeving, die gekenmerkt wordt door een prettige sfeer en persoonlijke contacten tussen docenten en studenten. Het onderwijs wordt vormgegeven volgens een helder didactisch concept, het zogenaamde '4 Componenten Instructional Design model' (4C/ID model). Dit leent zich goed voor het steeds op een hoger niveau oefenen van verpleegkundige beroepstaken. Het panel heeft waardering voor de verschillende student-activerende werkvormen die de opleiding inzet. Wel denkt het panel dat het buitenschoolse onderwijs nog wat innovatiever kan worden ingericht. Een ander ontwikkelpunt, waarmee de opleiding al flink aan de slag is, is om studenten nog meer los te laten en regie te geven over hun eigen leerproces. Wat het panel betreft ondersteunen het didactisch concept en de gekozen werkvormen de studeerbaarheid, al rapporteren studenten van verschillende opleidingsvarianten een uiteenlopende studielast. Een verdere doorontwikkeling van het gebruik van het 4C/ID model in de vijf verschillende opleidingsvarianten en bij studenten die afwijken van modeltraject in voltijd is dan ook wenselijk.

Onderbouwing

Didactisch concept

Het panel stelt vast dat het onderwijs is vormgegeven volgens het zogenaamde '4 Componenten Instructional Design model' (4C/ID model), dat voortbouwt op het eerder binnen de opleiding gebruikte probleemgestuurde onderwijs (PGO). De vier componenten waaruit het 4C/ID model bestaat zijn leertaken, deeltaakoefening, ondersteunende informatie en *just-in-time* informatie. Leertaken hebben binnen de opleiding de vorm van centrale verpleegkundige beroepstaken. Studenten leren aan de hand van representatieve verpleegkundige situaties, bijvoorbeeld de casus van een patiënt met pijn. De deeltaakoefening richt zich op een onderdeel van een leertaak, in deze casus bijvoorbeeld het invullen van een pijnschaal. Ondersteunende/just-in-time informatie bestaat in dit voorbeeld uit hoor- of videocolleges gericht op pijnbestrijding. Gedurende de opleiding neemt de complexiteit van de leertaken toe en wordt steeds minder ondersteunende informatie aangeboden om de zelfstandigheid van de student te stimuleren. Om ervoor te zorgen dat begrippen en kennis en vaardigheden uit de BoKS goed beklijven, worden deze op gezette tijden herhaald. Het panel vindt het didactisch concept helder. Het stelt bovendien vast dat het op een adequate wijze in het onderwijs wordt geoperationaliseerd.

Werkvormen

Het onderwijs kent door de studie jaren heen een vaste structuur. Buiten de stageperiodes om zijn voltijdse studenten minimaal twee dagen per week op school. Het contactonderwijs bestaat op deze dagen uit verschillende kleinschalige en meer grootschalige werkvormen. Dit geldt voor alle varianten van de voltijdopleiding.

Deeltijdstudenten volgen een dag per week les en doen daarnaast veel aan zelfstudie. In toenemende mate wordt daarvoor *e-learning* op de digitale leeromgeving ingezet. Daarnaast zijn deeltijdstudenten werkzaam in de praktijk voor minimaal 16 uur per week. De werkvormen zijn hetzelfde als bij de voltijdopleidingen.

De gekozen werkvormen sluiten wat het panel betreft aan bij de te behalen competenties. Het stelt vast dat studenten de aangeboden leeractiviteiten voldoende activerend en afwisselend vinden. Bij het onderwijs aan onderwijsgroepen wordt gewerkt in kleine groepen, van maximaal twaalf personen. Dat geeft veel ruimte voor begeleiding en om studenten zich goed te laten

ontwikkelen. Mooi is bovendien dat de opleiding experimenteert met werkvormen, waarbij vakken als verpleegkundige vaardigheden en sociaal relationele vaardigheden geïntegreerd aan bod komen. Veel waardering heeft het panel voor het onderzoek dat docenten uitvoeren en om de effecten daarvan te meten. Wat het panel betreft zou de opleiding deze experimenten ook kunnen uitbreiden naar het buitenschoolse leren. Hoewel de bredere tendens is om het leren meer en meer buiten de school te laten plaatsvinden, is het buitenschoolse leren op dit moment nog vrij klassiek vormgegeven. De opleiding zou dit onderwijs kunnen uitwerken met zorginnovatieplekken en leerinnovatieplekken bij zorginstellingen. Het panel moedigt de opleiding aan om hier in de komende periode voortvarend mee aan de slag te gaan.

Tijdens de visitatie bleek dat het vinden van de juiste balans tussen docentsturing en zelfsturing een actueel gespreksthema is binnen de opleiding. Het panel signaleert dat in het nieuwe curriculum al een duidelijke verbetering gemaakt is in het aanmoedigen van een actieve studiehouding. Een duidelijke functie van het basissemester is bijvoorbeeld om studenten direct te doordringen van wat er van hen gevraagd wordt, waardoor de transitie van middelbare school naar hbo versoepeld wordt. De meeste onderwijsvormen, en met name de onderwijsgroepen en intervisiebijeenkomsten tijdens stages, vragen actieve deelname van studenten. In de werkvormen waarin studenten in groepen samenwerken worden *peer feedback* en *feedforward* ingezet om de groepsdynamiek te bevorderen. Noemenswaardig is ook de introductie van het Persoonlijke Professionele Ontwikkeling ('PPO') programma in het nieuwe curriculum. Hierin staat persoonlijk leiderschap centraal en wordt gewerkt vanuit de reeds aanwezige kwaliteiten van studenten. Wat het panel betreft mag de opleiding nog een stap verder gaan in het bij de student neerleggen van de verantwoordelijkheid over het eigen leertraject. Het inzetten van *peer assisted learning* zou bijvoorbeeld goede diensten kunnen bewijzen waar het aankomt op de bewustmaking van studenten van hun eigen verantwoordelijkheid. Een effectief middel is om gevorderde studenten in te zetten als coach van jongerejaars.

Studeerbaarheid

Studenten ervaren de leeromgeving als bijzonder prettig. De sfeer, de kleine klassen, de groepsworkvormen en korte lijnen tussen studenten en docenten kwalificeerden zij in een gesprek met het panel en in het studentenhoofdstuk bij uitstek als sterke punten van de opleiding. Deze dragen in belangrijke mate bij aan het studieplezier. De studeerbaarheid van de verschillende varianten lijkt uiteen te lopen. Het panel stelt vast dat studenten van de versnelde routes het programma, mede door een hoog aantal stage-uren, wel erg vol vinden. Dit is een punt dat de komende jaren aandacht blijft vragen.

Andere knelpunten zijn volgens studenten de piekbelasting aan het einde van de studieblokken en het hoge niveau van onderzoeksvaardigheden. Hoewel studenten het onderwijs op het vlak van onderzoeksvaardigheden in het nieuwe curriculum al sterk verbeterd vinden, constateert het panel dat delen van de studentpopulatie gebaat die nog niet het gehele nieuwe curriculum gevolgd hebben zouden zijn bij extra ondersteuning op dit vlak. De studielast van de voltijdse vierjarige opleiding beschouwen studenten over het geheel genomen als adequaat. Bovendien vinden studenten dat de opleiding zorgvuldig omgaat met mensen die vertragen of overstappen naar een andere, beter bij hun verwachtingen en omstandigheden aansluitende route.

Standaard 5 Instroom

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Het panel stelt vast dat de opleiding toegankelijk is voor studenten die aan de wettelijke eisen voldoen. Bij het toelaten van studenten en in de inrichting van het onderwijs heeft de opleiding oog voor de bestaande diversiteit. De verschillende varianten van de opleiding leggen in het curriculum elk eigen inhoudelijke accenten, waarmee wordt ingespeeld op zaken als vooropleiding, cognitieve vaardigheden, persoonlijke eigenschappen en eventuele werkervaring. Positief is dat de opleiding verschillende instrumenten inzet om de overstap van mbo naar hbo en van praktijk naar hbo te versoepelen. Voorbeelden zijn de aangeboden 'brugmodule', het functionele vrijstellingenbeleid en de open communicatie met studenten over wederzijdse verwachtingen. Het panel waardeert bovendien dat de opleiding het eerste jaar duidelijk als selectietraject inzet. Een verdere verbetering in het vrijstellingsbeleid voor mbo-verpleegkundigen zou kunnen zijn om meer recht te doen aan reeds verworven verpleegkundige vaardigheden.

Onderbouwing

Instroomeisen

Het panel stelt vast dat de opleiding studenten toelaat die voldoen aan de wettelijk bepaalde toegangseisen. Studenten met een mbo-4 diploma, een havo- of vwo-diploma komen in aanmerking voor toelating tot de opleiding. Studenten die ouder zijn dan 21 jaar kunnen gebruik maken van de 21+ regeling. De opleiding organiseert open dagen, proefstudiedagen meeloopdagen en mbo-hbo dagen, waarbij mbo-studenten extra voorlichting krijgen over het studeren aan een hbo-instelling. Alle aspirant-studenten vullen een studiekeuze-check in. De resultaten daarvan bespreken zij met de toekomstige studiebegeleider. Voor studenten met een mbo-achtergrond die twifelen of zij wel geschikt zijn voor het hbo, biedt de opleiding een zogenaamde 'brugmodule' aan. Voor studenten uit het voortgezet onderwijs is er een 'aansluitmodule', bedoeld om een goed beeld te geven van de verschillende opleidingen aan Viaa en in het hbo. Specifiek voor deeltijdstudenten zijn er twee startmomenten per jaar, in september en februari. De voltijddopleidingen starten in september.

Uit de documentatie en gesprekken komt sterk naar voren dat de opleiding met de vijf aangeboden varianten verschillende doelgroepen wil bedienen. Iedere variant heeft een eigen curriculum met eigen inhoudelijke accenten, bedoeld om recht te doen aan zaken als vooropleiding, cognitieve vaardigheden, persoonlijke eigenschappen en eventuele werkervaring. Het panel ziet mogelijkheden voor de opleiding om getalenteerde studenten kennis en vaardigheden te laten verdiepen, bijvoorbeeld door het aanbieden van verdiepende opdrachten in het minoronderwijs.

De opleiding vertrouwt op de selectieve functie van het eerste jaar en communiceert helder met studenten over de wederzijdse verwachtingen. Dat lijkt het panel een goede benadering. Het stelt bovendien vast dat de opleiding een functioneel vrijstellingenbeleid kent. Dit wordt ingezet om te zorgen voor een curriculum dat past bij de individuele voorgeschiedenis en ervaring van de student. Het panel vindt op basis van signalen van studenten dat de opleiding het specifieke

vrijstellingenbeleid voor mbo-verpleegkundigen nog eens tegen het licht mag houden om meer recht te doen aan de bijvoorbeeld reeds verworven sociale relationele vaardigheden.

Numerus fixus

In overleg met het werkveld hanteerde de opleiding in de periode 2014-2018 een numerus fixus, waarbij decentrale selectie voorwaardelijk was voor toelating. Voor de deeltijdsopleiding werd de numerus fixus al in 2016 losgelaten, voor de voltijdsopleiding werd daarmee gewacht tot 2018. Volgens het management speelde daarbij een rol dat men een te snelle groei wilde voorkomen, om zo de kwaliteit van de opleiding te kunnen borgen. Al enige jaren vertoont de voltijdsopleiding sprake van hogere instroomcijfers.

Standaard 6 Personeel

Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Het panel stelt vast dat de opleiding wordt verzorgd door een gedreven en deskundig docententeam dat loyaal is aan de opleiding en goed voor elkaar zorgt. Docenten zijn over het algemeen mastergeschoold, hebben praktijkervaring, beschikken over een didactische aantekening en in toenemende mate ook over een BKE of SKE. Binnen de opleiding wordt ingezet op de continue professionalisering van het docententeam, waarbij aandacht uitgaat naar de behoeften van de individuele docent, maar ook naar die van het team als geheel. Een mooi voorbeeld daarvan is dat twee docenten in staat gesteld worden om promotieonderzoek te doen. De resultaten daarvan komen ten goede aan het lectoraat en dragen bij aan een onderzoeksgerichte houding binnen de opleiding. Studenten waarderen de persoonlijke contacten die zij met docenten onderhouden. De omvang van het team is adequaat. Werkdruk blijft een aandachtspunt.

Onderbouwing

Kwalificaties en omvang docententeam

Een belangrijke kracht van de opleiding is het vakbekwame, didactisch goed onderlegde en enthousiaste docententeam. Docenten hebben relevante vooropleidingen op masterniveau gevolgd, zijn in het bezit van didactische kwalificaties en hebben in meerderheid praktijkervaring in de verpleegkundige zorg. De sfeer in het team is goed. Docenten ondersteunen elkaar en kennen een groot loyaliteitsgevoel. Dit wordt ook herkend door studenten, die tevreden zijn over de warme, persoonlijke banden met docenten.

Voor het personeels- en scholingsbeleid heeft het panel veel lof. Door het beschikbaar stellen van een basisbudget (inclusief tijd) voor scholing, worden docenten in de gelegenheid gesteld om zichzelf in onderwijskundig opzicht te professionaliseren en de expertise binnen het eigen vakgebied up-to-date te houden, bijvoorbeeld door het bezoeken van symposia, het deelnemen aan projectactiviteiten of het volgen van cursussen/aanvullend onderwijs. Binnen de Academie

Health Care wordt deze professionalisering op individueel niveau ook sterk in het licht gezien van de verbetering van de onderwijskwaliteit binnen de opleiding als geheel. Van het huidige team heeft inmiddels een groot deel van de docenten de Basiskwalificatie Examinator (BKE) of Seniorekwalificatie Examinator (SKE) behaald, waardoor onderwijs en toetsing op een hoger plan worden gebracht. Ook hebben een aantal docenten een coachingsopleiding gevolgd. Twee docenten worden gefaciliteerd in het doen van promotieonderzoek op het gebied van aandacht voor zingeving bij specifieke patiëntencategorieën. Op grond daarvan leveren zij een bijdrage aan het lectoraat. Ook het aannamebeleid staat in het teken van de bestaande behoeftes op onderwijskundig en vakinhoudelijk vlak. Nieuwe collega's worden geacht een zorg-gerelateerde of onderwijskundige masteropleiding te hebben afgerond en volgen zo nodig de didactische cursus voor hbo-docent aan de Universiteit Utrecht.

De omvang van het docententeam is toereikend. Met 33,5 fte aan personele inzet komt de docent-student ratio uit op 1:16. Desalniettemin ervaren docenten een flinke werkdruk, mede doordat zij volgens het management een variëteit aan taken en rollen op zich nemen en de lat daarbij hoog leggen. Het panel stelt vast dat dit punt blijvend de aandacht heeft van het management.

Standaard 7 Voorzieningen

<i>De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.</i>

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Het panel stelt vast dat de opleiding over adequate voorzieningen beschikt. In de goed uitgeruste skills labs kunnen studenten vaardigheden oefenen in een realistische intramurale setting, terwijl de als huiskamer ingerichte oefenruimte een extramurale setting nabootst. Ook de lesruimtes voor hoorcolleges en onderwijsgroepen zijn doelmatig ingericht. De opleiding beschikt voorts over voldoende werkplekken voor studenten en een goed voorziene mediatheek. De digitale leeromgeving ondergaat momenteel een welkome vernieuwingsslag.

Onderbouwing

Het panel stelt vast dat de opleiding over adequate voorzieningen beschikt, die toereikend zijn voor de realisatie van het programma. Voor vaardigheidsonderwijs beschikt de opleiding over moderne *skills labs*, uitgerust met ziekenhuisbedden en toebehoren uit de intramurale zorg. Door de aanwezige opnameapparatuur kunnen tutoren de student op afstand monitoren en worden studenten in de gelegenheid gesteld om achteraf te reflecteren op het eigen handelen. Mooi is ook de door het panel bezochte oefenruimte die is ingericht als huiskamer. Studenten kunnen hierin gespreksituaties in de thuissetting oefenen en worden zo voorbereid op het verlenen van trans- en extramurale zorg. Simulaties kunnen bovendien plaatsvinden in het regionale Zorgethisch lab, waarin de opleiding participeert.

Voor hoorcolleges en onderwijsgroepen beschikt de opleiding over een adequaat aantal leslokalen. Deze zijn geëquipeerd met 'slimme' audiovisuele middelen. Studenten kunnen gebruik maken van een goed ingerichte Mediatheek en er zijn voldoende plekken om individueel en in groepen te werken. Tot slot heeft het panel begrepen dat de opleiding bezig is met een vernieuwingsslag van de digitale leeromgeving. Studenten lijken enthousiast over de reeds gerealiseerde verbeteringen in de digitale infrastructuur.

Standaard 8 Begeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Het panel stelt vast dat de opleiding sterk betrokken is bij studenten en hen waar mogelijk begeleidt en ondersteunt. Zowel studenten als docenten ervaren de mate van onderlinge betrokkenheid en zorg als een sterk punt van de opleiding. Ook het panel heeft veel waardering voor de veilige omgeving die de opleiding studenten biedt. Wel zou het de opleiding willen aanraden om ook het vertrouwen te ontwikkelen om studenten meer 'los te laten'.

Begeleiding vindt in hoofdzaak plaats in het kader van het PPO-programma. De opzet daarvan, en met name het aanwijzen van een vaste docent die de student van jaar 1 tot en met het afstuderen begeleidt, vindt het panel erg fraai. Voor studenten met een specifieke begeleidingsvraag zijn er bovendien de studentendecaan en de studentenpastor. De opleiding doet ook haar best om de begeleiding tijdens het werkplekleren goed vorm te geven, al blijkt de praktijk hier soms nog wat weerbarstig, omdat deze vooral wordt bepaald door de begeleidingsmogelijkheden die op de werkplek aanwezig zijn..

Onderbouwing

Het systeem van begeleiding van studenten is goed ingericht. Op basis van de documentatie en gesprekken concludeert het panel dat de opleiding op verschillende manieren een vinger aan de pols houdt waar het gaat om ontwikkeling, behoeften en welbevinden van studenten. Er is speciale aandacht voor studenten met een functiebeperking en de opleiding is ook alert op de landelijk toenemende signalen van burn-out en depressie onder studenten. Studenten zijn tevreden over de geboden ondersteuning en dit vertaalt zich in hoge NSE scores op dit vlak. In algemene zin constateert het panel dat de opleiding een sterk verantwoordelijkheid voelt ten aanzien van studenten die het moeilijk hebben. Studenten die het niveau van de opleiding uiteindelijk niet aankunnen, wil men in staat stellen met opgeheven hoofd de opleiding te verlaten. Dat is wat het panel betreft een prijzenswaardig uitgangspunt. Wel dringt de vraag zich op of de opleiding studenten niet te veel bij de hand neemt. Het panel zou de opleiding – in aanvulling op wat daarover in Standaard 4 al werd opgemerkt – willen aanraden om ook meer te durven loslaten en studenten op de eigen verantwoordelijkheid te wijzen.

Het eerste aanspreekpunt voor studenten is de PPO-docent, die studenten vanaf het eerste jaar tot en met het afstuderen begeleidt. De mate en vorm van begeleiding verschuift in de loop van de opleiding. In jaar 1 en 2 wordt het PPO-onderwijs, dat gericht is op de individuele leercurve van de student, zowel aangeboden in mentorgroepen als in individuele vorm. In latere jaren komt het initiatief voor een PPO-gesprek steeds meer bij de student te liggen. Een vast ontmoetingsmoment is het jaarlijkse voortgangsgesprek aan het einde van het cursusjaar. Studenten benoemen het nauwe contact met de PPO-docent tijdens de visitatie als zeer waardevol. Studieproblemen worden hierdoor snel gesignaleerd en opgelost. Voor ondersteuning bij persoonlijke of studiegerelateerde problemen kan de PPO-docent de student doorverwijzen naar de studentendecaan. Deze benadert studenten in het eerste jaar ook proactief om de mogelijkheden bij functiebeperkingen aan te geven. Ingeval van formele aanpassingen van studietrajecten wordt de studievoordrager betrokken. Met vragen rond persoonlijke identiteit en geloof kunnen studenten terecht bij het Viaa studentenpastoraat van de hogeschool.

Tijdens de stage vindt methodische praktijkbegeleiding plaats, een vorm van door een docent begeleidde intervisie. De kwaliteit daarvan ervaren studenten als wisselend. De bedoeling is dat studenten zeker in de latere leerjaren worden begeleid door een hbo-opgeleide werkbegeleider, maar in de praktijk blijkt dat niet altijd realiseerbaar. Het panel stelt vast dat de opleiding deze problematiek in het vizier heeft en probeert om de praktijkbegeleiding naar een hoger plan te tillen.

De informatievoorziening naar studenten toe is in basis adequaat. Wel merkt de opleiding dat het communiceren met studenten via email, zoals nu veel gebeurt, niet altijd ideaal is. Studenten, met name die van de voltijdopleiding, vinden enerzijds dat zij te veel mail krijgen en nemen anderzijds niet altijd kennis van het per mail gecommuniceerde. In het kader van de Viaa-brede verdere digitalisering wordt de mogelijkheid verkend om informatie voornamelijk uit te wisselen van de digitale leeromgeving. Dat lijkt het panel een logische stap.

Standaard 9 Kwaliteitszorg

De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Het panel stelt vast dat de opleiding Verpleegkunde signalen van studenten, alumni en werkveld goed opvangt en naar aanleiding daarvan kritisch reflecteert op het onderwijsprogramma. Waar nodig worden verbetermaatregelen genomen. De monitoring van verbeteringen is adequaat. De centrale rol in de opleidings specifieke kwaliteitszorg is weggelegd voor de kwaliteitscommissie. De opleidingscommissie is nog minder zichtbaar gepositioneerd en zou naar de mening van het panel structureler betrokken moeten worden in de kwaliteitszorg. Het panel raadt de opleiding aan daar over samen met de commissie in gesprek te gaan.

Onderbouwing

Kwaliteitsysteem

De kwaliteitscommissie vervult een centrale rol in de opleidingsspecifieke kwaliteitszorg. Specifiek houdt deze commissie zich bezig met het bewaken dat het onderwijs studenten in staat stelt om de beoogde leerresultaten te bereiken. Daartoe houdt zij toezicht op de inhoud van de programma's, de blokboeken, de bijdrage van docenten, de planning en communicatie van onderwijsinformatie. Dit vindt met name plaats via periodieke studentevaluaties. Volgens haar jaarplanning organiseert de kwaliteitscommissie onder studenten mondelinge en schriftelijke onderwijsbeoordelingen per blok. Dit gebeurt niet in alle blokken en programmaonderdelen tegelijk; prioriteit hebben de onderdelen die nieuw zijn en/of lager scoren in vergelijking met andere onderdelen en/of andere jaren. Het panel vindt dit een zinnige benadering.

De uitkomsten van de evaluaties koppelt de commissie terug aan de relevante actoren (algemeen directeur, blokcoördinatoren, toetscommissie en examencommissie), waarop verbeteringen kunnen worden ingezet. In samenspraak met de hogeschoolbrede kwaliteitscommissie, waarin haar voorzitter zitting heeft, adviseert de kwaliteitscommissie het management jaarlijks over de uitdagingen van de NSE. Ook agendeert de commissie aandachtspunten die voortvloeien uit exitgesprekken, alumni-overleg en uit de werkveldenquête die wordt gehouden in stage-instellingen. De kwaliteitscommissie zet evaluatie- en meetprocedures in om verbeteringen te monitoren. Om de kwaliteitscirkel rond te maken, worden doorgevoerde aanpassingen aan onderwijsprogramma's standaard vermeld in de volgende versie van het blokboek en genoteerd in het format Blokevaluaties zodat bij een volgende evaluatie verbeterpunten specifiek bevestigd worden. Over verbeteringen rapporteert de kwaliteitscommissie in een periodieke nieuwsbrief.

Het panel stelt op basis van gesprekken met betrokkenen vast dat kwaliteitszorg structureel in de onderwijsorganisatie is ingebed. De opleiding wil zich continu verder blijven ontwikkelen en verbeteren, en luistert daarom goed naar de feedback van studenten, alumni en het werkveld. Verbeterpunten worden adequaat opgepakt en opgevolgd en daarover wordt op een transparante wijze gerapporteerd. Over de wijze waarop de kwaliteitscommissie haar taken uitvoert is het panel tevreden. Een punt van aandacht is de positie van de opleidingscommissie in de kwaliteitsborging. Leden van deze commissie lieten het panel weten dat het management de suggesties van de opleidingscommissie weliswaar serieus neemt, maar dat voor de opleidingscommissieleden niet altijd duidelijk is welke acties daarop ondernomen zijn. Het panel geeft de opleiding ter overweging mee om gezamenlijk met de opleidingscommissie te zoeken naar een beter passende taakinvulling die meer recht doet aan de positie van de opleidingscommissie en meerwaarde biedt in de kwaliteitsborging.

Standaard 10 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**

De opleiding volgt in haar systeem van toetsing het door Hogeschool Viaa aangereikte kader, waarin aandacht wordt gevraagd voor de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van

toetsing. Het panel vindt dat de opleiding een adequate uitwerking geeft aan dit kader. Bij de curriculumvernieuwing is veel aandacht uitgegaan naar de rol van toetsing. Om ervoor te zorgen dat alle competenties – in elke variant van de opleiding – op het vereiste niveau worden getoetst, zijn vier aparte toetslijnen ontworpen. Deze geven inzicht in de ontwikkeling van kennis, vaardigheden, attitude en integrale competentieverwerving. Wat het panel betreft is de opleiding hierbij zorgvuldig te werk gegaan. Bestudeerde toetsen getuigen van een passend niveau en sluiten qua vorm aan bij de te toetsen leerdoelen. Het totaal van gebruikte toetsvormen is voldoende gevarieerd en naast summatieve toetsen worden ook formatieve toetsen ingezet. Positief is bovendien dat het werken met toetsmatrijzen, rubrics en het vier-ogenprincipe steeds meer de norm wordt binnen de opleiding. De kwaliteitsborging van de toetsing is op orde. De betrokken gremia geven in goede samenwerking invulling aan hun taken.

Onderbouwing

Toetssysteem

Hogeschool Viaa heeft in de Leidraad voor toetsing en beoordeling (2015) een aantal richtlijnen voor het toetsbeleid en de operationalisatie ervan beschreven. Deze leidraad geldt voor alle academies die tot de hogeschool behoren. Centraal daarin staat dat toetsen moeten voldoen aan een aantal normen, zoals betrouwbaarheid (vergelijkbaar voor alle studenten), standaardisering (op een identieke wijze geconstrueerd), transparantie (helderheid voor studenten over wijze van toetsing en beoordeling), objectiviteit in beoordeling en validiteit, dat wil zeggen dat toetsen goed afgestemd moeten zijn op de onderwijseenheid waarvoor zij zijn ontwikkeld. Het panel vindt dit passende eisen voor toetsing en beoordeling.

Door middel van de toetsing wil de opleiding helder zicht krijgen op de studievoortgang van de studenten en hun beheersing van de competenties. Een belangrijk aspect in de visie op toetsing is dat de opleiding toetsen en leren niet los van elkaar ziet.

Voor de verschillende varianten van de opleiding zijn inhoudelijk gezien verschillende toetsen ontworpen op basis van de leerinhouden van de betreffende route. De toetsen lopen op in moeilijkheidsgraad, waarbij de verschillende niveaus uit de taxonomie van Miller aan bod komen. Naast summatieve toetsing zet de opleiding ook formatieve toetsing in, om door feed-up, feedback en feed-forward het doorgaande leerproces van de student te stimuleren.

Bij het opstellen, afnemen en beoordelen van toetsen streeft de opleiding naar transparantie, betrouwbaarheid en validiteit. Blokcoördinatoren gaan bij het ontwerpen van toetsen uit van door de toetscommissie verstrekte richtlijnen. Deze bieden een houvast bij het vaststellen van de gewenste toetsvorm en het opstellen van geschikte vragen. De toetsconstructie is altijd een gezamenlijke inspanning van de betrokken docenten.

In het nieuwe curriculum wordt steeds vaker gewerkt met toetsmatrijzen, rubrics en het vier-ogenprincipe, maar de opleiding realiseert zich dat er op dit vlak nog stappen te zetten zijn. Met de professionalisering van docenten op het vlak van toetsing, via BKE en SKE, hoopt zij een verdere kwaliteitsslag te kunnen maken. Ook neemt de opleiding zich voor om op korte termijn digitale toetsing in te voeren om psychometrische analyse van toetsresultaten te vergemakkelijken.

Het panel vindt dat de opleiding een functioneel toetsprogramma heeft ontworpen dat alle te ontwikkelen competenties afdekt. Er is sprake van een passende variatie aan formatieve en summatieve toetsvormen – schriftelijke opdrachten, kennistoetsen, vaardigheidstoetsen, portfolio's, casustoetsen – die aansluit bij de beoogde leerresultaten, werkvormen en leerdoelen

op vakniveau. Mooi zijn bijvoorbeeld het minisymposium in het basissemeester, het moreel beraad in Fase 2, het portfolio in de minoren en het actieonderzoek in het adviesproject van Fase 4, waarin formatieve en summatieve feedback een plaats hebben. Het panel waardeert bovendien dat het toetsontwerp steeds een vooraanstaand punt is geweest in de curriculumherziening en dat de opleiding nadenkt over verdere doorontwikkeling van de toetsing.

Studenten zijn over het algemeen tevreden over de toetsing, zo blijkt uit blokevaluaties en NSE-resultaten (gemiddelde score: 3,8). Zij noemden met name het toenemende aandeel van formatieve toetsing als sterk punt en zouden graag zien dat ook op het gebied van onderzoeksvaardigheden in de latere leerjaren meer formatief getoetst wordt. Het panel onderschrijft de waarde van formatieve toetsing, maar merkt daarbij wel op dat het introduceren van meer formatieve toetsing gepaard kan gaan met het verder toenemen van de al hoge werkdruk van docenten. Hiermee moet dus zorgvuldig worden gegaan. Een verbeterpunt is volgens studenten dat de handleiding voor het schrijven van een stageverslag, de 'stagenota', verduidelijkt kan worden. Dat veel studenten vastlopen in het verslagschrijven heeft volgens hen te maken met de weinig overzichtelijke handleiding. Het panel raadt de opleiding aan dit punt op korte termijn op te pakken. De opleiding heeft daarvoor de eerste stappen gezet, zo bleek uit een reactie na het visitatiebezoek.

Beoordeling eindniveau

Zoals aangegeven zijn het onderwijs en de toetsing binnen de opleiding ingericht volgens vier faseniveaus. Het vierde faseniveau is het eindniveau van de opleiding en wordt in de reguliere voltijdsopleiding getoetst in jaar 4.

Landelijk is afgesproken dat hbo-studenten Verpleegkunde ter afronding van de opleiding de beroepsproducten Handelen en Advies opleveren. De definitie van deze beroepsproducten is ontleend aan onderzoek van Andriessen (Andriessen et al., 2014). Onder Handelen verstaat men het verpleegkundig beroepshandelen, dat alle CanMEDS-rollen omvat. Dit laat de student in de laatste stageperiode op eindniveau zien (stage faseniveau 4). Om te voldoen aan het hbo-niveau moeten aankomend beroepsbeoefenaren ook een onderbouwd advies kunnen uitbrengen ten aanzien van dit beroepshandelen. Deze vaardigheid staat centraal in het vierdejaars adviesproject. Het beroepsproduct Advies wordt geformuleerd als *evidence based* antwoord op een verpleegprobleem op afdelings-/teamniveau, waarbij (elementen uit) de innovatiecyclus en onderzoekszyclus worden toegepast. Ten opzichte van de scriptie die studenten in het oude curriculum schreven, is het beroepsproduct Advies veel meer gericht op verbetering van de praktijk.

Ook Viaa-Verpleegkunde hanteert de beroepsproducten 'Handelen' en 'Advies als afstudeerwerk in het nieuwe curriculum'. Het beroepsproduct Handelen (30 EC) komt tot stand in de laatste stage. Studenten schrijven een plan van aanpak met leerdoelen en bespreken de haalbaarheid daarvan met de werkbegeleiders. In het uiteindelijke stageverslag reflecteren studenten op de behaalde leerdoelen. De individuele beoordeling van dit eindwerk vindt plaats met rubrics die zijn opgebouwd aan de hand van hbo-kwalificaties. Om faseniveau 4 te behalen moeten alle kwalificaties tenminste als 'voldoende' beoordeeld worden.

Het beroepsproduct Advies (30 EC) betreft een verbeteropdracht die afkomstig is van een werkveldpartner. Deze opdracht wordt door de opleiding beoordeeld op haalbaarheid en een voldoende mate van complexiteit. De toegepaste methodiek is gelijk aan die van het

beroepsproduct Handelen, maar het verwachte abstractieniveau ligt hoger. Studenten worden geacht een ruimer literatuuronderzoek te doen en meer los te komen van de werkplek zelf. Zowel het onderzoek als de daaruit volgende rapportage voeren studenten uit in kleine groepen (3-4 studenten). De individuele component van het eindwerk bestaat met name uit persoonlijke reflectie. Studenten worden in de onderwijsgroepen wekelijks individueel bevraagd en moeten hun eigen aandeel in het eindproduct kunnen bewijzen. Bij de beoordeling van het beroepsproduct Advies zijn twee beoordelaars betrokken. Deze maken gebruik van een beoordelingsrubric en betrekken in hun beoordeling ook de resultaten van peerassessment binnen de groep.

Over de keuze om het bereikte eindniveau aan te tonen met een gezamenlijk product, heeft het panel tijdens de visitatie uitgebreid met management, studenten en docenten van gedachten gewisseld. Het panel heeft er begrip voor dat de opleiding met deze opzet recht wil doen aan de belangrijke plaats die samenwerken inneemt in de CanMEDS-rollen en in de latere beroepspraktijk. Toch vindt het panel de gekozen vorm kwetsbaar. Door studenten gezamenlijk te laten rapporteren en het resultaat daarvan collectief te beoordelen, is feitelijk niet aan te tonen of individuele studenten de beoogde leerresultaten behalen. Het panel adviseerde de opleiding tijdens de visitatie dan ook dringend om een valide modus te ontwikkelen voor het zichtbaar maken van de individuele prestatie.

Ook in een ander opzicht vindt het panel de huidige vorm van het eindwerk Advies niet ideaal. De omvang van het adviesproject lijkt te beperkt te zijn voor de daaraan verbonden 30 EC, oftewel 840 uren per student. Ook lijkt de inhoud te weinig aangesloten op de nagestreefde adviesrol van de BN 2020 verpleegkundige. Tijdens de visitatie bleek dat de opleiding zich kan vinden in de bezwaren van het panel.

De opleiding heeft vervolgens een plan van aanpak opgesteld waarin aan de door het panel gesignaleerde aandachtspunten tegemoet is gekomen. Dit plan van aanpak is geaccordeerd door de examencommissie. Vanaf studiejaar 2019-2020 beoordeelt de opleiding het afstuderen aan de hand van een gezamenlijk geschreven adviesrapport, een individueel reflectieverslag en een individueel te voeren criterium gericht interview, waarbij de student het adviesrapport verdedigt, de adviezen vanuit een eigen verpleegkundige visie en theoretische onderbouwing verantwoordt, en tot slot laat zien in staat te zijn de opgedane inzichten te kunnen toepassen in een bredere context. Het plan van aanpak is voorzien van een heldere beoordelingsprocedure voor het adviesproject, alsmede uitgewerkte beoordelingsformulieren. Het panel vindt dat daarmee de individuele beoordeling van het afstuderen afdoende is geborgd. Inmiddels is deze werkwijze ook voorgelegd aan MR en OC om deze alsnog in de OER van 2019-2020 op te nemen.

In het plan van aanpak is verder vastgelegd dat vanaf oktober 2019 tot maart 2020 een werkgroep zich alsnog gaat buigen over de inrichting van het afstudeerjaar en de studielastverdeling tussen de afstudeeronderdelen Handelen en Advies. Het panel juicht deze ontwikkeling toe.

Borging

In de kwaliteitsborging van de toetsing spelen de examencommissie en toetscommissie een leidende rol. Daarnaast zijn ook het management, de kwaliteitscommissie, de curriculumcommissie, de blokcoördinatoren en de (BKE-gecertificeerde) examinatoren betrokken bij het bewaken van de toetskwaliteit. De taken van alle betrokken partijen worden beschreven in de hogeschoolbrede 'Leidraad toetsing en examinering'. De opleiding volgt bovendien de

richtlijnen zoals opgesteld door de Vereniging hogescholen naar aanleiding van het rapport 'Vreemde ogen dwingen'.

Het panel stelt vast dat de examencommissie op passende wijze invulling geeft aan haar wettelijke taken. Zij benoemt examinatoren, verleent vrijstellingen, neemt klachten van studenten in behandeling, doet onderzoek in geval van vermoede fraude en draagt de eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de toetsing en het gerealiseerde niveau. De examencommissie heeft het voornemen om zodra er meerdere BN2020 afstudeerwerken beschikbaar zijn, deze te screenen op kwaliteit en het te behalen eindniveau. Sinds 2013 telt de examencommissie een extern lid, in de vorm van een docent van een andere Viaa Academie. Uitvoerende taken rondom het controleren van de kwaliteit van de uitvoering van de toetsing en de toetsen zelf heeft de examencommissie belegd bij de toetscommissie. Deze is doorlopend met blokcoördinatoren en betrokken docenten in gesprek over de toetskwaliteit. Zo levert de toetscommissie de kaders die nodig zijn om goede toetsen op te stellen, denkt zij mee over het realiseren van een betrouwbare beoordeling, bijvoorbeeld door het organiseren van kalibreersessies, en evalueert zij de kwaliteit van afgenomen toetsen. De toetscommissie legt verantwoording af aan de examencommissie en het management van de Academie Health Care. Uitkomsten van haar werkzaamheden rapporteert de toetscommissie minstens eens per jaar aan de examencommissie. Ook bespreekt de toetscommissie de toetsresultaten met de blokcoördinatoren en waar nodig met de vakdocenten die bij constructie van de toetsen betrokken zijn geweest. Om de validiteit van de toetsen – de samenhang tussen leerdoelen, studiestof en toetsing – verder te vergroten wordt momenteel een structurele samenwerking tussen de toetscommissie en de curriculumcommissie in gang gezet.

Het panel vindt dat de opleiding zorgvuldig werkt aan de borging van toetsing en beoordeling en is tevreden over het daarin bereikte niveau.

Standaard 11 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

De eindwerken waarmee studenten de opleiding afsluiten, laten zien dat zij de competenties realiseren. Het panel is tevreden over het niveau van het afstuderen, zowel voor wat betreft het oude curriculum als het nieuwe BN2020 curriculum. Wel ziet het panel in de bestudeerde eindwerken terug dat de opleiding nog wat zoekend is naar een doelmatige vormgeving van het beroepsproduct Advies. Om dit eindwerk meer in lijn te brengen met wat daarover landelijk in het kader van BN2020 is afgesproken, zou de opleiding ernaar kunnen streven om de adviesprojecten nog meer te richten op (de verbetering van) een probleem, dat zich in de praktijk voordoet. De specifieke verpleegkundige relevantie wordt daardoor verhoogd.

Ook het functioneren van afgestudeerden binnen het werkveld onderstreept dat studenten de competenties behalen. Tijdens de visitatie bleek dat werkgevers tevreden zijn over de kennis en

kunde van Viaa-studenten en dat alumni zich voldoende toegerust voelen om het werkveld als hbo-verpleegkundige te betreden.

Onderbouwing

Producten van afgestudeerden

Voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft het panel een steekproef van vijftien eindwerken van studenten die in de studie jaren 2016-2017, 2017-2018 en 2018-2019 afstudeerden bekeken. Daarbij heeft het panel een steekproef genomen waarin alle opleidingsvarianten vertegenwoordigd waren. Alle studenten van alle opleidingsvarianten studeren volgens hetzelfde afstudeerprogramma af.

Het panel heeft zowel afstudeerwerken van studenten die het oude curriculum doorliepen bestudeerd als eindproducten van de eerste lichtingen deeltijdstudenten die afstudeerden volgens het vernieuwde BN2020 curriculum (drie stuks). Voor de afstudeerders 'oude stijl' bevatte de steekproef de afstudeerscriptie, een min of meer traditioneel onderzoeksproject, en voor de BN2020 studenten bekeek het panel het beroepsproduct Advies. In aanvulling op deze vijftien eindwerken, bestudeerde het panel van de geselecteerde vijftien studenten ook een vijftal recente stageverslagen.

Het panel vindt dat de bestudeerde eindwerken in combinatie met de stageverslagen voldoende laten zien dat studenten de competenties realiseren. Voor wat betreft de nieuwe vorm van het afstuderen constateert het panel dat deze past binnen de landelijke afspraak om de beroepsproducten Handelen en Advies als eindwerken aan te merken. De nieuwe eindwerken zijn ingestoken vanuit het kader 'advies', waarbij advies wordt gedefinieerd als de inhoudelijke, methodische uitwerking van een voorstel tot verbetering, eventueel inclusief de implementatie en evaluatie van die verbetering. Voor deze nieuwe vorm van het afstuderen heeft het panel veel sympathie. Wel ziet het dat de opleiding nog wat zoekend is in de invulling. Die zou nog beter kunnen aansluiten bij de landelijk omarmde definitie van Andriessen (zie Standaard 2). Voor de door het panel bestudeerde nieuwe eindwerken geldt veelal dat zij niet zozeer vanuit een praktijkprobleem vertrekken, maar zich vooral richten op een aspect dat betrekking heeft op de organisatie van zorg. De verpleegkundige relevantie is mede daardoor vaak zeer globaal, wat een verschil is ten opzichte van de eerdere, juist erg uitvoerig op de inhoud ingaande afstudeerscripties. Dat de implementatie en evaluatie van het advies veelal achterwege blijven is jammer, maar wat het panel betreft wel begrijpelijk gezien de beperkte looptijd van het adviesproject. Al met al concludeert het panel dat de bestudeerde nieuwe eindwerken in vorm en opzet toch nog op de oude vorm van afstuderen lijken, waarbij studenten elke fase als een afzonderlijk onderzoek lijken uit te werken. In de wijze waarop dat gebeurt zijn wel duidelijke verschillen tussen studenten aan te wijzen. In de betere stukken blijken studenten in staat om de samenhang tussen deelonderzoeken te bewaren, terwijl de mindere stukken illustreren dat studenten daar moeite mee hadden. De opleiding heeft inmiddels besloten om de inrichting van het afstudeerjaar opnieuw onder de loep te nemen (zie standaard 10). Het panel vindt dat een goede de ontwikkeling en vraagt de opleiding daarbij ook de hierboven genoemde aandachtspunten te betrekken.

Over de hele linie vindt het panel dat alle bestudeerde eindwerken, oude en nieuwe stijl, een niveau laten zien dat past bij een hbo-bacheloropleiding Verpleegkunde. Het panel kan zich ook vinden in de gegeven beoordelingen, maar becijferde zelf in een aantal gevallen net wat lager.

Functioneren van afgestudeerden

Het panel stelt vast dat afgestudeerde verpleegkundigen van Viaa hogeschool er goed in slagen om op korte termijn in de praktijk als verpleegkundigen aan de slag te gaan. De werkveldvertegenwoordigers die het panel heeft gesproken zijn tevreden over de kennis en vaardigheden die afgestudeerden laten zien en vindt hen een goede aanvulling in het medewerkersbestand.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Goed
<i>Standaard 2 Oriëntatie</i>	Voldoende
<i>Standaard 3 Inhoud</i>	Goed
<i>Standaard 4 Leeromgeving</i>	Voldoende
<i>Standaard 5 Instroom</i>	Voldoende
<i>Standaard 6 Personeel</i>	Goed
<i>Standaard 7 Voorzieningen</i>	Voldoende
<i>Standaard 8 Begeleiding</i>	Goed
<i>Standaard 9 Kwaliteitszorg</i>	Voldoende
<i>Standaard 10 Toetsing</i>	
<i>Standaard 11 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoende

Het visitatiepanel heeft de opleiding Verpleegkunde van de Viaa leren kennen als een verpleegkunde opleiding met een eigen identiteit die erin slaagt om de transfer naar het nieuwe opleidingsprofiel BN2020 in haar curricula te implementeren. Het panel heeft veel waardering voor de inhoud, het docententeam en de betrokken wijze waarop de opleiding haar studenten begeleidt tot startbekwame professionals.

Het panel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo bacheloropleiding Verpleegkunde van Viaa Hogeschool als **voldoende**, conform de beslisregels van de NVAO.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 2

- Zet de oriëntatie op onderzoeksvaardigheden en onderzoekend vermogen, die nu is ingezet door en sluit daarbij nog meer aan bij het gedachtegoed van bijvoorbeeld Daan Andriessen over praktijkgericht onderzoek;
- Bied studenten bestaande onderzoeksmethoden aan gericht op kwaliteitsverbetering en patiëntveiligheid;
- Blijf aandacht houden en versterk waar mogelijk het interprofessioneel werken met andere disciplines, en bereid studenten ook daarmee voor de toekomstige beroepspraktijk;

Standaard 4

- Experimenteer met werkvormen, door bijvoorbeeld ook vierde jaarststudenten een coachende rol te laten vervullen voor jongere jaarsstudenten;
- Versterk het buitenschools leren door meer samen met het werkveld zorginnovatieplekken in te richten en vernieuwende samenwerkingsverbanden met zorginstellingen te initiëren;
- Overweeg om het gebruik van het 4C/ID model door te ontwikkelen in de vijf verschillende opleidingsvarianten en bij studenten die afwijken van modeltraject in voltijd;

Standaard 5

- Overweeg mbo-studenten meer vrijstellingen te bieden voor verpleegkundige vaardigheden waarover zij al beschikken;

Standaard 9

- Besteed aandacht aan de positie van de opleidingscommissie in de kwaliteitszorg en betrek hen bij het terugkoppelen van verbetermaatregelen

Standaard 10

- Besteed aandacht aan de formulering van de stagenota en zorg dat deze beter toegankelijk is voor studenten.

Standaard 11

- Houd bij de voorgenomen herinrichting van het afstudeerjaar de invulling van het Adviesproject tegen het licht en laat deze goed aansluiten op wat BN2020 beoogt.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Tijd	Onderwerp	Gespreksvorm en gesprekspartners	Student	Docent	Werkveld	Lectoraat	Management
8.30 – 9.00	Welkom en besloten vooroverleg	Panel en directeur Health Care					✓
9.00 – 9.30	Startsessie	Plenaire introductie		✓			✓
9.30 – 10.00	<u>Sessie I: REISDOELEN</u> Basisbeginselen, grondslagen, visies, beoogde leerresultaten en organisatie van curriculum ontwikkeling	Gesprek in twee groepen 1) Projectgroep Curriculum Ontwikkeling 2) Ontwikkelaars en meelezers		✓	✓		✓
10.00 – 10.15	Pauzemoment Koffie & nabespreken 1 ^e sessie	Panel					
10.15 – 10.45	<u>Sessie II: WEGAANLEG – DE BASIS</u> Inhoud van het onderwijs: innovatie, toetsing en begeleiding	Plenair gesprek		✓			
10.45 – 11.15	<u>Sessie III: WEGAANLEG – VERBREDING EN VERDIEPING</u> Internationalisering, minoren en brede professionaliteit	Gesprek in twee groepen 1) Verbreding 2) Verdieping	✓	✓	✓	✓	
11.15 – 12.00	Pauzemoment Nabespreken sessies & bestuderen documenten	Panel					
12.00 – 12.30	Lunch	Panel					
12.30 – 13.00	<u>Sessie IV: EIND IN ZICHT</u> Afstudeerjaar (stage)	Plenair gesprek	✓	✓	✓		
13.00 – 13.30	<u>Sessie V: EIND IN ZICHT</u> Afstudeerjaar (adviesproject)	Plenair gesprek	✓	✓	✓	✓	
13.30 – 13.45	Pauzemomenten Koffie en nabespreken sessies						
13.45 – 14.30	<u>Sessie VI: WEGWERKZAAMHEDEN</u> Toetscommissie, kwaliteitscommissie, examencommissie en curriculum commissie	Plenair gesprek		✓			
14.30 – 15.00	<u>Sessie VII: Reiservaringen van studenten</u> Gesprek met studenten en opleidingscommissie	Plenair gesprek	✓				
15.00 - 15.15	Pauzemoment Koffie en nabespreken sessies	Panel					
15.15 – 15.45	<u>SESSIE VIII: WEGWERKZAAMHEDEN</u> Bestuur en management	Plenair gesprek		✓			✓
15.45– 16.15	<u>Vragen uurtje</u> Ruimte voor spreken van teamleden, commissies en/of bestuderen van documenten.	Panel					
16.15 – 17.00	Reflectie moment	Panel					
17.00 – 17.15	Terugkoppeling	Plenaire terugkoppeling		✓			✓
17.30 – 18.00	Ontwikkelgesprek	Plenair gesprek		✓			✓

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie
- Academieplan HC 2014-2018
- Adviesproject blokboek 1819 student semester 2
- Adviesproject HC2018 concept
- Aequi Verslag van beperkte opleidingsbeoordeling 2012
- Internationaliseringsbeleidsplan 2017-2020 Viaa
- Internationaliseringsbeleidsplan bijlage activiteitenplan 2017-2020 Vlaa
- I-strategie en strategisch beleid Viaa
- Kwalitetiszorgplan HC 2019 definitief
- Leidraad toetsing en examinering Viaa 2015
- Nationale Studenten Enquete 2018
- NVAO Bestuurlijke afspraak Viaa 2015
- OER HC 2018-2019 Viaa studentenstatuut OER Bachelor HBOV
- Opleidingsmodel Viaa 2018
- Overzicht inzet, ervaring en kwalificaties docenten
- Stagenota HBOV 2018-2019 BN2020
- Studenten met een functiebeperking visie Viaa 2017
- Studiegids HBOV 2018 BN2020 Voltijd en deeltijd 1819 definitief
- Teamontwikkelingsplan Academie Health Care definitief 2018
- Toetsbeleidsplan HC 2018
- Vijftien eindwerken verdeeld over de vijf varianten met voldoende, goede of zeer goede beoordelingen.